

Праця жінок в Україні

Відповідно до Конституції України жінка та чоловік мають рівні права. При здійсненні цих прав їм надають рівні можливості у здобутті освіти і професійної підготовки, також у праці та винагороді за неї, у громадянсько-політичній і культурній діяльності. Також спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок створюються умови, які дають можливість поєднати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам та матерям.

Опрацювавши Кодекс законів про працю України та інші джерела можна сказати наступне: що з метою фактичного забезпечення рівноправності жінок з чоловіками та з урахуванням фізіологічних особливостей, трудовим законодавством передбачено спеціальні правила охорони праці жінок, пільги і додаткові гарантії їх трудових прав. Так, у ст. 186 КЗпП України вказується, що на підприємствах, організаціях, де широко застосовується жіноча праця створюються дитячі ясла, дитячі садки, кімнати для годування грудних дітей, а також кімнати особистої гігієни жінок. Також забороняється застосування праці жінок на важких роботах, і на роботах зі шкідливими або небезпечними умовами праці. Варто зазначити, що перелік важких робіт із вищезазначеними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок, затверджений наказом міністерства охорони здоров'я України від 29 грудня 1993 р. № 256 (Законодавство України про охорону праці: збірник нормативних актів. – К., 1995. – Т. 3. – С. 32)

Забороняється також застосування жіночої праці на підземних роботах, крім деяких підземних робіт (нефізичних робіт або робіт по санітарному або побутовому обслуговуванню).

Забороняється залучення жінок до підіймання і переміщення важких речей, маса яких перевищує встановлені для них граничні норми.

Законодавством обмежується застосування праці жінок у нічний час. Така праця допускається тільки в тих галузях народного господарства, де це зумовлюється особливою необхідністю і дозволяється як тимчасовий захід. До роботи у нічний час можуть залучатися жінки: медичні працівники, робітниці підприємств харчової промисловості та ін. Таке залучення жінок до роботи у нічний час викликано особливою необхідністю, але має постійний, а не тимчасовий характер. Існують випадки, коли ці правила (про обмеження застосування праці жінок у нічний час) порушуються, як правило, на підприємствах приватної форми власності.

Згідно зі ст. 178 КЗпП вагітним жінкам відповідно до медичного висновку знижуються норми виробітку, норми обслуговування або вони переводяться на іншу роботу, яка є легшою і виключає вплив несприятливих виробничих факторів, із забезпеченням середнього заробітку за попередньою роботою.

Жінки, які мають дітей віком до 3 років, у разі неможливості виконання попередньої роботи переводяться на іншу роботу зі збереженням середнього заробітку за попередньою роботою до досягнення дитиною віку 3 років.

Також вагітні жінки та жінки, які мають дітей віком до 3 років, не можуть залучатися до робіт у нічний час, до надурочних робіт і робіт у вихідні дні, а також не допускається направлення їх у відрядження. Жінки, які мають дітей віком від 3 до 14 років або дітей-інвалідів, не можуть залучатись до надурочних робіт або направлятись у відрядження без їх згоди (статті 176, 177 КЗпП). Забороняється відмовляти жінкам у прийнятті на роботу і знижувати їм заробітну плату з мотивів, пов'язаних з вагітністю або наявністю дітей віком до 3 років, а одиноким матерям за наявністю дитини віком до 14 років або дитини-інваліда. При відмові у прийнятті на роботу зазначеним категоріям жінок власник або уповноважений ним орган зобов'язаний повідомляти їм причини відмови у письмовій формі. Відмова у прийнятті на роботу може бути оскаржена у судовому порядку.

Звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до 3 років (за наявністю медичного висновку – до 6 років), одиноких матерів при наявності дитини віком до 14 років або дитини-інваліда з ініціативи власника або уповноваженого ним органу не допускається, крім випадків повної ліквідації підприємства. Але і в цьому випадку звільнення допускається з обов'язковим працевлаштуванням.

Жінкам надаються оплачувані відпустки у зв'язку з вагітністю і пологами тривалістю 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі ненормальних пологів або народження двох чи більше дітей – 70) календарних днів після пологів, які обчислюються сумарно і надаються жінкам повністю незалежно від кількості днів, фактично використаних до пологів.

У разі, коли дитина потребує домашнього догляду, жінці надається відпустка без збереження заробітної плати тривалістю, визначеною у медичному висновку, але не більше, як до досягнення дитиною 6-річного віку.

У разі надання жінкам відпустки у зв'язку з вагітністю і пологами власник або уповноважений ним орган зобов'язаний за заявою жінки приєднати до неї щорічні основну і додаткову відпустки незалежно від тривалості її роботи на даному підприємстві, в установі, організації в поточному робочому році (ст. 180 КЗпП).

Відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею 3-річного віку та відпустка без збереження заробітної плати зараховується як до загального, так і до безперервного стажу роботи і до стажу роботи за спеціальністю. Однак до стажу роботи, що дає право на щорічну відпустку, не зараховується.

Таким чином, все вище сказане є актуальною проблемою в наш час, адже держава має гарантувати жінкам право на працевлаштування, створювати безпечні умови праці для кожного громадянина, в тому числі і жінкам, які в свою чергу попри працю стають матерями, тому держава гарантує забезпечити громадян фактом захищеності у своїх правах, які ми вище розглядали.

Список використаних джерел та літератури:

1. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
2. Винокурова Л. Е. Основи охорони праці: [підруч.] / Л. Е. Винокурова, М. В. Васильчук, М. В. Гаман. – К., 2001. – 348 с.
3. Дріжчана С. В. Удосконалення законодавства про працю неповнолітніх // Удосконалення трудового законодавства в умовах ринку / [відп. ред. Н. М. Хуторян]. – К.: ІнЮре, 1999. – С. 82–88.

4. Севастьяновым С. В., Штефанов Б. И. Охрана труда. Труд женщин. Труд молодежи / С. В. Севастьяновым, Б. И. Штефанов. – М., 1990. – 347 с.

5. Кодекс законів про працю України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12.

Карачевцев Ярослав Николаевич

помощник адвоката, член антикоррупционного комитета
общественного совета при Харьковской областной государственной администрации

Философское осмысление причин коррупции

В работе «Влияние размера средней заработной платы на величину взятки» [3], из общедоступных источников средств массовой информации на примере анализа размера взяток за совершение различных действий в Украине, России, Казахстане, США было выявлено, что размер взятки в каждой стране устанавливается по единообразной схеме: размер тарифа в долларовом выражении умножается на паритет покупательной способности среднемесячной заработной платы страны.

Систематизируя данные, приведенные в статье [3], и дополнив их ново выявленными тарифами, построим следующую таблицу:

	Украина	Россия	США
Среднемесячная заработная плата	6008 грн. (на 01.01.2017) [6]	35 369 р. [1]	3 630 долл.
Курс доллара	1 долл. = 27 грн.	1 долл. = 59,6 р.	
Средняя зарплата в долл. США в мес.	223 долл.	593	3 630 долл.
Соотношение к зарплате Украины	1	2,7	16,3
Освобождение от 1 года тюремного заключения	1000 долл.	2 700 долл.	16 300 долл.
Судебная экспертиза	1000 долл.	2 700 долл.	16 300 долл.
Свидетельские показания	500 долл.	1 400 долл.	8 000 долл.
Минимальная взятка врачу за 10 дней больничного листа	125 долл.	340 долл.	2 000 долл.
Роды	300 долл.	800 долл.	5 000 долл.
Кесарево сечение	500 долл.	1 400 долл.	8 000 долл.
Юридический диплом	10 000 долл.	27 000 долл.	163 000 долл.
Защита в аспирантуре	100 000 долл.	270 000 долл.	1 630 000 долл.
Написание студенческого диплома фирмой	200 долл.	500 долл.	3 260 долл.
Написание кандидатской диссертации фирмой	1000 долл.	2 700 долл.	16 300 долл.
Адвокатское свидетельство	5 000 долл.	14 000 долл.	80 000 долл.
Стоимость должности судьи	100 000 долл.	270 000 долл.	1 630 000 долл.
Стоимость депутатского мандата в Верховной Раде Украины *	500 тыс. долл.	5 млн. долл.	60 млн. долл.
Постановление во священники *	10 000 долл.	100 000 долл.	1,2 млн. долл.